

MKIK TÁJÉKOZTATÁS A VISSZAÉLÉS-BEJELENTÉSI RENDSZER MŰKÖDTETÉSÉRŐL

Tisztelt Vállalkozó!

2023. július 24-én hatályba lépett a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló [2023. évi XXV. törvényt](#) (a továbbiakban: **Panasztörvény**). Az üzleti szférát érintő legfontosabb változás, hogy ún. belső visszaélés-bejelentési rendszer létrehozására kötelezte az érintetteket.

A Panasztörvény értelmében **a legalább 250 főt foglalkoztató vállalkozások, és a pénzmosási törvény hatálya alá tartozók** a foglalkoztatottak számától függetlenül **már 2023. július 24-étől** kötelesek ún. **belső visszaélés-bejelentési rendszert létrehozni és működtetni**. (Ide tartoznak – többek között – a könyvelőirodák, ingatlanközvetítők). Azok a foglalkoztatók, akik **legalább 50, de legfeljebb 249 személyt foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében foglalkoztatnak, 2023. december 17. napjáig kötelesek voltak belső visszaélés-bejelentési rendszert létrehozni**. A Panasztörvény szerint egyébként bármely foglalkoztató létrehozhat belső visszaélés-bejelentési rendszert, akkor is, ha a törvény alapján ilyen kötelezettsége nincs.

A kis-és középvállalkozások (azaz a legfeljebb 249 személyt foglalkoztatók) közösen is üzemeltethetnek belső visszaélés-bejelentő rendszert, a többi vállalkozásnak azonban saját rendszerre, azaz általában erre szolgáló bejelentő felületre, saját eljárási szabályzatra, saját szervezeti egységre vagy a vállalkozásban kijelölt pártatlan személyre, vagy ezek hiányában az ilyen paraméterekkel rendelkező rendszert működtető megbízottra (külső szervezetre vagy bejelentővédelmi ügyvédre) van szüksége.

Röviden összefoglalva a Panasztörvény „A foglalkoztató által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer” című alcímének lényege a következő:

1. A törvény szerint az érintett foglalkoztatók belső visszaélés-bejelentési rendszerébe a jogellenes vagy **jogellenesnek feltételezett cselekményre** vagy mulasztásra, illetve egyéb **visszaélésre vonatkozó információt lehet bejelenteni**. A jogsértésnek a bejelentő munkavégzésével kapcsolatos tevékenységével összefüggésben kell lennie.
2. Kizárólag **érintett személy tehet ide bejelentést**. Bejelentésre jogosult például a munkavállaló, a volt munkavállaló, az ügyfél, a volt ügyfél és a tulajdonos, a kisebbségi tulajdonos is.
3. A belső visszaélés-bejelentési rendszert a foglalkoztatónál egy erre a célra kijelölt, **pártatlan személy vagy szervezeti egység működtetheti**, vagy ezzel a feladattal szerződés keretében **bejelentővédelmi ügyvéd** vagy **más külső szervezet** is megbízható. A törvény összeférhetlenségi szabályokat is megállapít, amely alapján például a cég ügyeiben egyébként eljáró jogi képviselő nem lehet egyben a vállalkozás bejelentővédelmi ügyvédje is.
4. A **belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetőjének kötelezettsége**, hogy az **érintettek részére információt nyújtson** a belső visszaélés-bejelentési rendszer működéséről, elérhetőségéről, a bejelentéssel kapcsolatos eljárásról. Ezt a törvény így nem mondja ki, de ez az információ-nyújtási kötelezettség praktikusán egy **bejelentés-kezelési szabályzat megalkotását** jelenti.
5. Ha **bejelentés érkezik, azt ki kell vizsgálni**, és meg kell hozni azokat az intézkedéseket, amelyek alkalmasak a bejelentett visszaélések orvoslására. Ha a bejelentés alapján

büntetőeljárás kezdeményezése indokolt, akkor intézkedni kell a feljelentés megtételéről – mondja ki a törvény.

6. A törvény tartalmazza a bejelentővédelmi jogokat. Minden, a bejelentő számára hátrányos intézkedés, amelyre a bejelentés jogszerű megtétele miatt kerül sor, és amelyet a foglalkoztató és a bejelentő közötti jogvisztonnyal vagy kapcsolattal összefüggésben valósítanak meg, jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne.

7. A törvény szerint **a belső visszaélés-bejelentési rendszerre vonatkozó törvényi kötelezettségek teljesítését a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság ellenőrzi.**

Mire szolgál a bejelentő rendszer?

Az új törvény lehetővé teszi, hogy a munkavállalók és a vállalkozások, intézmények partnerei bejelentsék az általuk jogellenesnek vélt cselekményeket. A belső rendszerben bejelenthető jogellenes vagy annak feltételezett cselekmény, mulasztás vagy egyéb visszaélésre vonatkozó információ.

Ki tehet bejelentést?

- aktív és korábbi, valamint kiválasztás alatt álló **foglalkoztatott**;
- egyéni vállalkozó és egyéni cég, ha a foglalkoztatóval **szerződéses kapcsolatban** áll vagy állt, vagy esetében a szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött;
- a foglalkoztató tekintetében **tulajdonosi** részesedéssel rendelkező vagy korábban azzal rendelkezett személy, illetve az, akivel tulajdonosi részesedés átruházására irányuló szerződés megkötése van folyamatban, valamint a foglalkoztató **ügyviteli, ügyvezető, illetve felügyelő testületének** aktív, korábbi, illetve kiválasztás alatt álló tagja, ideértve a nem ügyvezető tagot is;
- aktív és korábbi, valamint kiválasztás alatt álló **önkéntes és gyakornok**;
- aktív és korábbi, valamint kiválasztás alatt álló **szerződéses partner** (vállalkozó, alvállalkozó, beszállító, illetve megbízott felügyelete és irányítása alatt álló személy).

A törvény alapján a belső visszaélés-bejelentési rendszert a foglalkoztatónál egy erre a célra kijelölt, pártatlan személy vagy szervezeti egység működtetheti, vagy **a rendszer működtetésével** bejelentővédelmi ügyvéd vagy más **külső szervezet is megbízható**. A belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője kezeli a bejelentéseket, folytatja le a vizsgálatokat, tartja a kapcsolatot a bejelentőkkel és az érintettekkel.

Milyen módon tehető bejelentés?

Bejelentés **szóban** (telefonon, más hangüzenetküldő rendszer útján, és személyesen) és **írásban** is tehető a foglalkoztató által meghatározott módon a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetőjénél. A szóbeli bejelentést rögzíteni kell vagy írásba kell foglalni, amelyet – annak ellenőrzésére, helyesbítésére, aláírással történő elfogadására vonatkozó lehetőség biztosítása mellett – a bejelentő számára másodpéldányban át kell adni.

A bejelentés visszaigazolása

Az írásbeli bejelentés kézhezvételétől számított **7 napon belül** a bejelentés megtételéről visszaigazolást kell küldeni a bejelentő számára.

Hogyan történik a bejelentés kivizsgálása?

A bejelentést a beérkezéstől számított legkésőbb **30 napon belül** ki kell vizsgálni. A kivizsgálás várható időpontjáról pedig a bejelentőt tájékoztatni szükséges. Ezt a határidőt különösen indokolt esetben, a bejelentő egyidejű tájékoztatása mellett lehet meghosszabbítani. A bejelentőt ebben az esetben a kivizsgálás várható időpontja mellett a kivizsgálás meghosszabbítása indokairól is tájékoztatni kell. A bejelentés kivizsgálásának és a bejelentő tájékoztatásának határideje a meghosszabbítás esetén sem haladhatja meg a három hónapot. A bejelentés kivizsgálása során a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője kapcsolatot tart a bejelentővel, ennek keretében a bejelentés kiegészítésére, pontosítására, a tényállás tisztázására, valamint további információk rendelkezésre bocsátására hívhatja fel a bejelentőt.

A bejelentés kivizsgálása során meg kell vizsgálni annak megalapozottságát, és szükség esetén meg kell tenni a megfelelő lépéseket a visszaélések megszüntetése érdekében. Amennyiben a bejelentés büntetőeljárás indítását indokolja, gondoskodni kell a feljelentés megtételéről.

A belső visszaélés-bejelentési rendszer üzemeltetője írásban tájékoztatja a bejelentőt a vizsgálat lefolytatásáról, valamint a vizsgálat eredményéről és az elrendelt vagy tervezett intézkedésekről. A belső visszaélés-bejelentési rendszer üzemeltetője a Panasztörvényben meghatározott esetekben mellőzheti a bejelentés kivizsgálását (például nem a jogosult tett bejelentést, a bejelentés ugyanazon bejelentő által tett ismételt, a korábbi bejelentéssel azonos tartalmú bejelentés), ebben az esetben a vizsgálat mellőzéséről, a mellőzés okairól tájékoztatást kell adnia.

A fenti tájékoztatásokat nem kell írásban megtenni, ha a bejelentőt szóban értesítették, és ő azt tudomásul vette.

A bejelentő védelme

A bejelentő védelmére a Panasztv. 8. alcímében foglalt rendelkezések irányadóak.

Adatkezelés

A bejelentés kivizsgálásához elengedhetetlenül szükséges személyes adatok körét a belső visszaélés-bejelentési rendszert létrehozó foglalkoztató, mint adatkezelő határozza meg. Az adatkezelésre vonatkozó részletes szabályokat a belső visszaélés-bejelentési rendszert létrehozó foglalkoztató adatkezelési tájékoztatója tartalmazza.

Ha egy cég, vállalkozás a törvényi kötelezettség ellenére nem hozta volna létre a belső visszaélés-bejelentési rendszerét, még mindig pótolhatja. A vállalkozás jogszerű működése önmagában is érték – ezért a hatályos törvénynek e tekintetben is meg kell felelni.

Budapest, 2025. június